

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, අගෝස්තු 2016
General Certificate of Education (Adv.Level) Examination, August 2016
ආර්ථික විද්‍යාව - පිළිතුරු - I

2016 - පිළිතුරු පත්‍රය

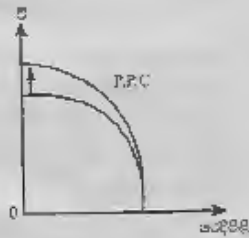
- 01 1 ☒ 3 4 5
02 1 2 3 4 ☒
03 ☒ 2 3 4 5
04 1 2 ☒ 4 5
05 1 2 ☒ 4 5
06 1 2 3 ☒ 5
07 1 ☒ 3 4 5
08 ☒ 2 3 4 5
09 1 2 3 ☒ 5
10 1 2 ☒ 4 5
11 1 ☒ 3 4 5
12 1 2 ☒ 4 5
13 ☒ 2 3 4 5
14 1 2 3 4 ☒
15 1 2 3 4 ☒
16 1 ☒ 3 4 5
17 1 ☒ 3 4 5
18 1 ☒ 3 4 5
19 1 ☒ 3 4 5
20 ☒ 2 3 4 5
21 1 2 3 ☒ 5
22 1 ☒ 3 4 5
23 1 ☒ 3 4 5
24 1 2 3 ☒ 5
25 1 ☒ 3 4 5

- 26 1 2 ☒ 4 5
27 1 2 3 ☒ 5
28 ☒ 2 3 4 5
29 1 2 3 4 ☒
30 1 ☒ 3 4 5
31 ☒ 2 3 4 5
32 1 ☒ 3 4 5
33 ☒ 2 3 4 5
34 1 2 3 4 ☒
35 1 ☒ 3 4 5
36 1 ☒ 3 4 5
37 1 ☒ 3 4 5
38 1 ☒ 3 4 5
39 1 ☒ 3 4 5
40 1 ☒ 3 4 5
41 1 2 3 4 ☒
42 ☒ 2 3 4 5
43 1 2 3 ☒ 5
44 1 2 3 ☒ 5
45 1 2 3 4 ☒
46 1 2 3 4 ☒
47 1 2 3 ☒ 5
48 1 2 3 ☒ 5
49 1 2 3 4 ☒
50 1 2 3 4 ☒

'ଝ' ଥିବା ଚିହ୍ନଟି

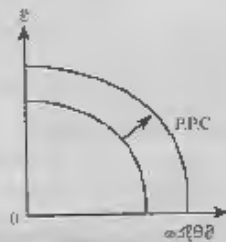
- A-2

(iv) වඩාත් නොද දෙයනොද වර්ගයක් භාවිතය

වි වනාන්තර වලට වඩා වැඩි වන බැවින් වී දැක්වෙන අක්ෂය දෙසින් පමණක් P.P.C වක්‍රය දකුණට විහැරේ.

(v) නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර දෙකෙහි ම කේවා නිපුණතා කළ හැකි ශ්‍රම ප්‍රමාණයේ විශාල ප්‍රසාරණයක් සිදුවීම

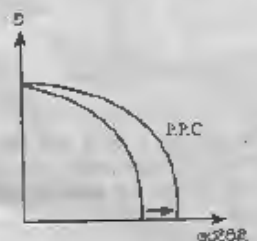
කේවා දෙකෙහි ම නිපුණතා ප්‍රසාරණය වේ. එබැවින් P.P.C වක්‍රය දකුණට විහැරේ.

(vi) දළ අවමයක් නිසා වඩා කළ හැකි නොවී බිම් ප්‍රමාණය 10% කින් අඩු වීම

වි නිෂ්පාදනය අඩු වන බැවින් වී දැක්වෙන අක්ෂය දෙසින් පමණක් P.P.C වක්‍රය වමට විහැරේ.

(vii) නිෂ්පාදනය පිරිවැය අඩු කෙරෙන නව තාක්ෂණයක් යෙදවීම සම්පත්තිය තුළ සංසාද හැකිවීම

යෙදවීම, නිෂ්පාදනය වැඩි වීම නිසා එම අක්ෂයෙන් පමණක් P.P.C වක්‍රය දකුණට විහැරේ.

(v) නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව හා සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය යන දෙක මගින් අර්ථික කාර්යක්ෂමතාවය වෙනස්වීම හෙයින්.

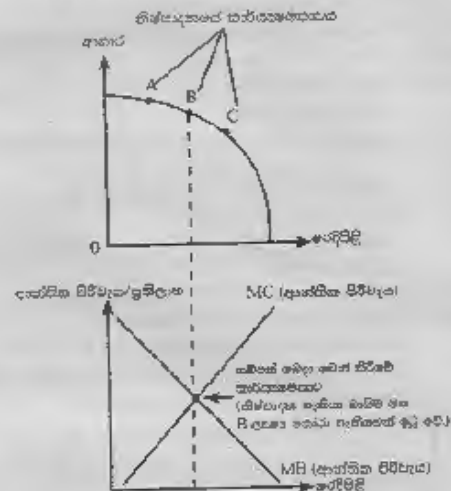
නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාවයෙන් අදාළ කෙරෙහියේ මුළු නිමැවුමට අර්ථික දායකත්වයක් ලැබෙන අතරයාට සම්පත් උපයෝජනය කිරීම යි. නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය මත ඕනෑ ම ලක්ෂ්‍යයක මෙය පෙන්වනු නොහැකි. එබැවින් නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාවය යනු කෙරෙහියේ දෙකක් මුද්‍රාණයේ මෙය යුතු ය.

1. පූර්ණ සේවා නිපුණතාවය
2. පූර්ණ නිෂ්පාදනය

සමහර දී අදාළ ලද අංශයේ ප්‍රමාණයකින් උපරිම නිමැවුමක් ලබාගැනීම සහ අදාළ ලද නිමැවුම් ප්‍රමාණයක් පමණි අංශයේ ප්‍රමාණයකින් නිමැවුම අදාළ වේ.

සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය යන්නෙන් අදාළ කෙරෙහියේ සමාජය මගින් වඩාත් පැමිණිලි කළ යුතු ලබන භාණ්ඩ හා සේවා සංඛ්‍යාවක් නිමැවීමට හිත සම්පත් භාවිත කිරීමේ අවකාශය යි. එනම්, සමාජයට වඩාත් අවකාශ සහිත භාණ්ඩ හා සේවා සංඛ්‍යාවක් නිමැවීම සඳහා සම්පත් යොමු කළ යුතු බව යි. මෙය ද නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය මත ප්‍රකාශයක් ලෙසට සාදනු කිසිවිසි. භාණ්ඩයක් නිමැවීමේ අවස්ථාව පිරිවැය වල භාණ්ඩයේ මිලට සමාන වන විට එය අඩු වේ. එවිට $MC = P$ වේ.

අනෙක් නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාවය හා සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය යන දෙක මගින් අර්ථික කාර්යක්ෂමතාවය වෙනස් වේ.

3. (i) 1. භාණ්ඩයක් සඳහා ඇති ආදායන සංඛ්‍යාව හා ඒවායේ සම්පතාවය
2. භාණ්ඩයක් නිෂ්පාදනය කෙරෙහි ඇති ආකාරය (ප්‍රථම නිෂ්පාදනයක් සඳහා ඇති මිල අනුපාත වන අතර පසු නිෂ්පාදනයක් ඇති වීම නිසා වේ.)
3. මිල අවකාශ මිලයට පසුව යන මත කාලය (කෙටි කාලයේ දී අනුපාත තත්ත්වයක් පවතින අතර, දිගුකාලයේ දී නම් නම්.)

4. සලකා බලන තාක්ෂණ ප්‍රයෝජනෝගී තාක්ෂණ ද අනාවකෂ තාක්ෂණයක් ද යන්න. (ප්‍රයෝජනෝගී තාක්ෂණ සඳහා නවතම ඉදිරිපත් පවතින අතර අනාවකෂ තාක්ෂණ සඳහා අනවශ්‍ය ඉල්ලුමක් පවතී.)
5. ලෝකයේ තාක්ෂණයන් සඳහා වැය කරන ප්‍රතිශතය, (අඩු ප්‍රතිශතයක් දරන තාක්ෂණවලට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක් වැය කරන තාක්ෂණවල නවීනතාවය වැඩි ය.)
6. තාක්ෂණයක් ලබාගත නැති ප්‍රයෝජන සංශ්ලාභ (ප්‍රයෝජන වැඩි වන්නේ නම්ව නම්ව නොය ද වැඩි ය.)
7. විකල්ප තාක්ෂණයට විකල්ප නොවී තාක්ෂණයක් අර්ථිකයේම පැවතීම සහ නැති ද? නැද්ද? යන්න.

(ii) දේශීය සත්‍යයෙහි සෘජුම වෙනස්කම් තුළ යුක්තය.

බිදුම් , අර්ධමි ප්‍රමාණයේ වෙනස
මිලේ වෙනස මගින්.

එනම් $b = \frac{\Delta Q}{\Delta P}$ බවයි. ඉල්ලුම් වික්‍රම

පහළ මැදමට් පන්තක් නිසා බැඳුම් කණ () අංශයෙන් ප්‍රත්න එන අතර, පළමු අර්ධවක් නිසා බැඳුම් (b) ඔහු ම ස්වභාවයෙන් වෙනස් වන ස්වභාව අංශයක් වේ.

පහළට බිඳුම්මි වන ජෙට්ටි අල්ලම් විසුරන නම්බාරි
ගණනය කරනුයේ බිඳුම්මි (b) මිල (p) මගින් ගුණ
කරන ප්‍රමාණයෙන් (Q) පවතීයේ. එවිට නම්බාරි

$$\frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q} \text{ හෝ } b \times \frac{P}{Q} \text{ මගින් දැක්වෙන වේ.}$$

[illegible]

පහත සිද්ධීන් වන පාලන කටයුතු බෙදුම් පත්‍රයක
නමින් සඳහන් කරන්නේ නම් (අ) ආගම (ඉ) දැඩිය
සහතික කිරීම මගින් එය සම්බන්ධව පැහැදිලි වේ.

(iii) පොදාමිමේ දුර්වලතා නැතිවන සංඛ්‍යාවක් වන දහ තිරණය වේ. සංඛ්‍යාවක් සෑදූ 1-1 පොදාමිමේ නම් බැඳ හැක්කේ ද, සංඛ්‍යාවක් වන (+) හා එකම (1) දැනී දෙකෙන් වන විට ප්‍රතිවිරෝධයක් වේ. සංඛ්‍යාවක් වන (+) එකම (1) හි ප්‍රති පොදාමිමේ නම් දෙකම එක සෑදූ ද වේ. එ අනුව පොදා නිවැරදිව සිටියාණන් හැකි ය.

(ஈ) அவ்வாறு கட்டி தீர்மான 1.3 - ஸ்கெட்ச்சு செய்து

(20) $\text{ဆီဒါ} \rightarrow -0.8$

(ඉ) පාත් → 0.5 - අනුප්‍රාප්තික ප්‍රශ්න

(೮) ಕೂಡಾಫೆ ಧರ್ಮವು → 1.8 - ಜೀವಿಸಬೇಕು

(iv) පාරවලට පිහිටි මුලලංකන් පෙම්පිහිනනා, සැල්ල පරිමාවක්
බැඳිනි නවකොටු පිම්බ ගෙ, රවිට් ලං සහන ලද ඒක
සිද්ද ෫෦, 60' සාරිනෙවිනියා හා නිකුණානා ලං
සම ලේ පෙම්පි යා සුදු ය. පිම්බ පාරිනෙවිනියා හානිය

වික පොතිය යුතු මිදි (60 + 30) රු. 90/- ක් විය යුතු ය. නිෂ්පාදනයට ලැබෙන මිදි (60 + 30) රු. 30/- ක් විය යුතු ය. ඒ අනුව අදාළ ගණනයන් පහත පරිදි කළ හැකි ය.

(උ) පාරිභෝගික අයිතිවාසිකම් ප්‍රතිපත්ති

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಪರ ಕಾರ್ಯೋದ್ಧಿಪ

$$\begin{aligned} \text{අවසන් වില} &= (120 - 60) \times 2000 \times \frac{1}{2} \\ &= \text{රු. } 60000 = \end{aligned}$$

බද්දේද, පසු පාර්ලිමේන්තුව

$$\text{අනිවිඥාය} = 30 \times 1000 \times \frac{1}{2}$$

∴ පාරිභෝගික අයිතිවාසිකමක් ඇති විට

$$= 60000 - 15000$$

$$= \sigma_{\tau} = 45000 \text{ t}$$

1. (a) $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$

$$\text{අනුරක්ෂය} = (60 + 0) \times 2000 \times \frac{1}{2} = \text{රු. } 60000 \text{ :}$$

බිද්දට පසු විමර්ශන

$$\text{අනිවිතරය} = (30 - 0) \times 1000 \times \frac{2}{7}$$

$$= \text{රු. } 15000 =$$

∴ නිෂ්පාදන ප්‍රතිවිච්ඡේදනය අඩු වේ.

- 60000 - 15000

- \$1,45000 -

(3) **ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଉଚ୍ଚ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା**

విద్యార్థి ప్రతిభలు - 69

සිද්ධාන්තයේ පළමු අංශය

ප්‍රමාණය : 1000

၁. နေရာမရှိ ဖြစ်ပါသည်။

நிறைவு : 60 - 1000

- 52.60000 -

[illegible]

ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೭ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ (ಪಿ) -

* ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ + ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ

$$= 60020 + 60030$$

$$= 51,120000 =$$

விட்டல் பற்றி சாட்சிகள் கூறினார்கள் - 45000 - 45000

$\sigma_L = 90000$ psi

∴ വിദ്യ കിසു ചെറു വയസ്സിൽ തന്നെ ലഭിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

- \$120,000 - 97,000

• $\sigma_1 = 30000$ -

4. (i) නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ පෙළුම් කාලයේ දී පවතින පළමු කොටසේ ස්ථාවර පෙළුම් මත විවිධ පෙළුම් වශයෙන් වැඩි ස්ථරවලින් විවිධ පෙළුම්වලින් සමන්විත නිෂ්පාදිතය හා සම්බන්ධ නිෂ්පාදිතය යන අදහස් වෙනස්වන අවස්ථාවක් වනුයේ අධි විද්‍යුත් සන්නායකික මත වන පරිදි නිසි පි. පෙළුම් ආකෘති පෙළුම්වල සාමාන්‍ය පෙළුම්වල පෙළුම් යන වෙනස් ක්‍රියාවලියක් අධි විද්‍යුත් සන්නායකික නිෂ්පාදනේ දී පෙළුම් කාලය අදහස් වන පෙළුම්වලින් සමන්විත වේ.

අඩු වන පරිමාණයකුලටද දිගු කාලය සඳහා බලපෑමක්වෙතැයි කිවිය යුතුය. දිගු කාලයේදී ජලාබර සාධකයද වෙනස්වන බැවින් කළ හැකි වේ. එබැවින් දිගු කාලයේදී සියලු ම පෙදෙවුම් කිසියම් ප්‍රතිපත්තියකින් වැඩි කරනු ලැබූ විට පෙදෙවුම් වැඩි කළ අනුපාතයට වඩා අඩු අනුපාතයකින් නිමැවුම් වැඩි වීම අඩු වන පරිමාණයකුල එල නිවිය යි. මෙය සාමාන්‍ය පරිමාණ ලබා දෙන යාමට හේතුවක් වන අතර නොපිරිමැවුම් නිසා හටගනු ලබන්නකි.

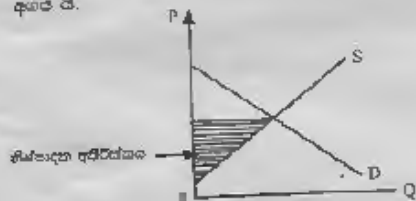
- (ii) නිමැවුම් අතිරේක ඒකකයකින් වැඩි කරන විට මුළු පිරිවැය (TC) වැඩි වන ප්‍රමාණය ආන්තික පිරිවැය යි.
- $$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$$
- මෙය $\frac{\Delta TC}{\Delta Q}$ වේ. ආන්තික පිරිවැය විචල්‍ය පිරිවැය සමඟ පමණක් සම්බන්ධ වන පරිවෘත්තිය. සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) සතුවෙන් දක්වන්නේ
- මුළු පිරිවැය (TC) නිමැවුම් ඒකක ප්‍රමාණයෙන් (Q) මගින් බෙදීමෙන් ලැබෙන අගය වේ. එය සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) හා සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය (AFC) වල එකතුව වේ. එවිට,

$$ATC = \frac{TC}{Q} \text{ හෝ } ATC = AVC + AFC \text{ වේ.}$$

- * ආන්තික පිරිවැය (MC) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැයට (ATC) වඩා අඩු අගයක් ගන්නා විට සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය පහළ බසීමක් පවතී.
- * ආන්තික පිරිවැය (MC) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැයට (ATC) වඩා වැඩි අගයක් ගන්නා විට සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය ඉහළ නගිමින් පවතී.
- * සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය අවම වන ලක්ෂ්‍යයේදී ආන්තික පිරිවැය එක්වන සංකීර්ණ මුළු පිරිවැය එක්වන සංකීර්ණ ලක්ෂ්‍යය ගනිමින් කරයි.

(iii) නිෂ්පාදන අතිරේකය :-

කිසියම් සංකීර්ණයක් අලෙවි කරනු ලබන මිලක්, එම සංකීර්ණ නිෂ්පාදනයේ දී දරන අවම සැලසුම් මිල හෙවත් ආන්තික පිරිවැය අඩු කළ විට ලැබෙන අගය යි. ඒ අනුව සමස්ත මුළුමැදරේ දී සැලසුම්කරුවන් හාණිව සඳහා අපේක්ෂා කරනු ලබන අවම මිලය, ඇත්ත වශයෙන් වෙළෙඳ හොඳේ දී සංකීර්ණයේ වෙනුවෙන් ලැබෙන මිලය අතර පවත්නා වෙනස්කම්වල සම්බන්ධතාවය අගය යි.

ආර්ථික ලාභය

නිෂ්පාදන ආයතනයක මුළු ආයතනගත (TR) නිෂ්පාදනයේ ආවේණික පිරිවැය අඩු කළ විට ලැබෙන අගය යි.

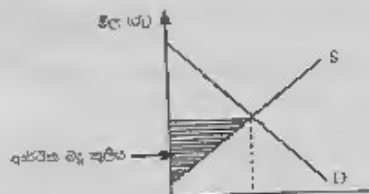
මුළු ආයතනගත සතුව මිල \times ප්‍රමාණය වේ. ආවේණික පිරිවැය යන්නෙන් අෙන්හුම් සහගතයේ නිෂ්පාදන ආයතනයක් පිටකින් ගනු ලබන පෙදෙවුම් සඳහා දරන සෘජු (මුළු) පිරිවැයක් වනු පිරිවැය හෙවත් ආරෝපිත පිරිවැයක් යන පිරිවැය වර්ග දෙකෙහි එකතුව වේ. එවිට

$$\text{ආර්ථික ලාභය} = \text{මුළු ආයතනගත} - (\text{සෘජු පිරිවැය} + \text{වක්‍ර පිරිවැය})$$

එබැවින් වක්‍ර පිරිවැයක් හෙවත් ආරෝපිත පිරිවැයක් පවතින නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයක ආර්ථික ලාභය සිංදුම්කරණ ලාභයට වඩා අඩු ය.

ආර්ථික පද තුලය

සමීපයේ පවත්නා නිෂ්පාදන අවස්ථාවෙන් ඉටුන් අනාගතයට කඩදුරටත් පවත්නා සාධකයෙහි සමුද්‍රවණය රඳා තබාගැනීම සඳහා පොලොවට ගැනීමට අවශ්‍ය කරන මුදල් ප්‍රමාණය හෙවත් සංක්‍රාම අවධිමලවල වඩා වැඩිපුර ලැබෙන ඉපයීම් හෙවත් ප්‍රමාණය යි. පවත්නා නාචිකයෙහි රඳවාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන මුදල් ප්‍රමාණය එම සාධකයේ ආවේණික පිරිවැය යි.

සැලසුම් රේඛා

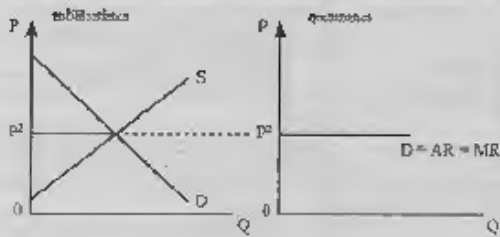
- (iv) ගැණුම්කරුවන් හා විකුණුම්කරුවන් අතර විශාල ප්‍රමාණයක් හා පූර්ණ සම්පූර්ණ ගාණිව නිදහස අඩංගු ප්‍රවේශයක් හා පිරිමීමක් පවතින, පූර්ණ දකුණින් සහිත ව ක්‍රියා කරන පූර්ණ තරගකාරී වෙළෙඳ පොළක සමස්ත කරන රටක් සැලසුම්කරුවන්ට සහතින් ආයතනයකට වෙළෙඳ පොළෙහි තීරණය වූ මිලක් හෙවත් මිල ගනුවෙන් ලෙස ක්‍රියා කිරීමට සිදු වේ.

එක් සැලසුම්කරුවෙක් මුළු වෙළෙඳ පොළ සැලසුමෙන් ඉතා කුඩා සැලසුම්කරුවෙක් වීමත්, එකිනෙකට පූර්ණ සම්පූර්ණ ගාණිව නිදහසින් නිසා වෙළෙඳ පොළ, තීරණය වූ මිලයන් සඳහා ව සාධන කළ නොහැකි වේ.

මිල වැඩි කිරීමට තීරණය කළ හොත් වෙළෙඳ පොළ පිළිබඳ ව පූර්ණ දකුණින් සහිත පාරිභෝගිකයෙක් එම ආයතනයෙහි නාණිව මිල දී ගැනීමෙන් වැළකේ.

අනෙක් අතට මිල අඩු කිරීමක් කළ හොත් ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් පවත්වා ගත හැකි වුවත්, වෙළෙඳ පොළ තීරණය වන මිලට ආයතනයක මුළු නිමැවුමට අලෙවි කරගැනීමේ අවස්ථාව ඇති බැවින් එය ද අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල අත් කර ගතාපද්.

එබැවින් පවත්නා වෙළෙඳ පොළ මිල යටතේ සමස්ත කුඩා කිරීමෙන් අත් කරගන්නා ප්‍රතිඵලයට වඩා හොඳ ප්‍රතිඵලයක් වෙතත් මිලය යටතේ ලබාගත නොහැකි. එබැවින් ආයතනයක් මිල ගනුවෙන් ලෙස දිනට ම ක්‍රියා කළ යුතු ය. ආයතනයක් පූර්ණ තරග තීරණය වන මුහුණදෙන්ම එබැවිනි. වෙළෙඳ පොළේ තීරණය වූ මිල දිනට ම ලබාගත හැකි වී පහත ප්‍රස්ථාර හටගන්නේ ද අවබෝධ කරගත හැකි ය.

ද්විතීයික නිමැවුම් අගයන් සඳහා ම එය ම අගයක් වන අනුපාතය පහතපිට කළ හැකි ය.

නිෂ්පාදන අදියර	එකතු කළ අගය	අවසන් නිමැවුම් වටිනාකම
1. කිරිතු ඇට	රු. 25	රු. 25
2. කිරිතු පිටි	රු. 15	රු. 40
3. පාන් රු. 1	රු. 20	රු. 60 / අවසන් නිමැවුම අගය

එකතු කළ - රු. 60

(v) (අ) පමණෙහි පමණ මිල රු. 160 දී අයහනය ලබන ලාභය මිල රු. 160/- ක් වන විට ද, වක්‍රය NC වක්‍රය හමුවන ලක්ෂ්‍යයේ සිට ප්‍රමාණ අනුපාත දිග් කළ විට පමණෙහි පමණ මිල රු. 160 දී ඉල්ලුම් කෙරෙන වස්තු ගණන 40 කි. එමගින් මුළු අයහනය ගණනය කොට මුළු පිරිවැය අඩු කිරීමෙන් ලාභය ගණනය කළ හැකි වේ.

$$\text{මුළු අයහනය (TR)} = 160 \times 40 = \text{රු. } 6400/-$$

$$\begin{aligned} \text{මුළු පිරිවැය (TC)} &= ATC \times Q \\ &= 100 \times 40 = \text{රු. } 4000/- \end{aligned}$$

$$\text{ලාභය} = \text{රු. } 2400/-$$

(ආ) ආයතනය නිෂ්පාදනය අත්විටු වීමට නිර්ණය කෙරෙනුයේ ආණ්ඩුවේ මිලෙන් අඩුම පාහිනනය වීමටය. පිරිවැයවත් (AVC) ආවරණය කරන පහතකැඩ වීම දී ය. ආණ්ඩුව පිරිවැය (MC) වක්‍රය මගින් සාමාන්‍ය වීමට පිරිවැයවත් අවම ලක්ෂ්‍යය කරනා ගමන් කරන අවස්ථාවේ එම මිල නිර්ණය වේ. ප්‍රතිඵලයට අනුව එය රු. 40/- කි.

5. (i) නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක් අවසන් අදියරට පැමිණෙන තෙක් අයහනය දී පොදුවේ හඳුනා ගන්නා සාධකය වන්නේ අයහනය වියදම්වල වෙනස වේ. ඒ අනුව අයහනය නිමැවුමේ වටිනාකමින් එම නිමැවුම නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා වෙනත් නිෂ්පාදනයන්ගෙන් මිල දී ගත් පොදුමිල වටිනාකම අඩු කළ විට ලැබෙන අගය එකතු කළ අගය යි.

ආර්ථිකයේ සියලු ම නිෂ්පාදන ක්‍රියාකාරකම්වල එකතු කළ අගයන් එකට එකතු කළ විට මුළු නිමැවුමේ අගය ඇස්තමේන්තු කළ හැකි ය. එය නිමැවුමෙහි "දළ එකතු කළ අගය" ලෙස නම් කෙරේ. නිමැවුමේ වටිනාකම ඇගයීමේ දී ඇති විය හැකි ද්විගුණන දෝෂය එකතු කළ අගය මගින් මිනුම් කළ විට මගහැර යනු ඇත. එකතු කළ අගය පහත පරිදි ගණනය කළ හැකි වේ.

1. එකතු කළ අගය =

නිමැවුමේ වටිනාකම - අතරමැදි පොදුමිල වටිනාකම

2. එකතු කළ අගය = වැටුප් + බදු කුලී + පොලී + ලාභ + ග්‍රාහකයන්ගේ

පාන් රාශිකල් නිෂ්පාදනය කිරීමේ සරළ කළමනාකරණ අදියරක් ලක්ෂ්‍යය ලෙස ගනිමින් එකතු කළ අගයයන්

(ii) සමහර ආදායම් ප්‍රධාන සාර්වත්‍ය නිෂ්පාදන සංග්‍රහයක් සමගින් නිෂ්පාදන සාර්වත්‍යයට අයහන සිදුවීමෙන් ලාභයක් ලබන අදායම් ය. එහි ප්‍රධාන සංරචක වන්නේ,

1. සේවක ආදායම්
2. බදු කුලී
3. අදායම් පොලී
4. සමාගම්ක ලාභ
5. සමාගම්ක කෙරෙහි ව්‍යාපෘතික ලාභ

(සේවක රැකියා නියුක්තිකයන්ගේ සහ විශේෂිතයන්ගේ ආදායම්)

(iii) (අ) දේශපාලන කළ සිදු කරනු ලබන නිෂ්පාදනවල වටිනාකම පමණක් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට ඇතුළත් කරන බැවින්, දේශපාලනව බැහැර ව සිදු වූ නිෂ්පාදනයක් නිසා මෙම වටිනාකම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට ඇතුළත් නොකෙරේ.

(ආ) ඇතුළත් කෙරේ. නව ආයෝජන අවස්ථාවක, එය දේශපාලනව ඇතුළත් සිදු කළ ඵලදායී ආර්ථික ක්‍රියාවක් බැවින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට ඇතුළත් කෙරේ.

(ආ) ඇතුළත් නොකෙරේ. මූල්‍ය පක්ෂය ඇසුරින් සිදු වන ගනුදෙනු ජාතික ගිණුම්කරණයේ දී ඵලදායී ආර්ථික ක්‍රියාවක් ලෙස නොසලකන බැවිනි.

(ඊ) ඇතුළත් කෙරේ. පොදු වෙනස දළ ආයෝජනයේ කොටසක් වන හෙයිනි.

(iv) මෙම ආර්ථිකයේ ස්වභාවය අනුව රාශිය ආදායමේ සමතුලිත මට්ටම පහත අදේශයෙන් ගණනය කළ යුතු යි.

$$\begin{aligned} Y &= C + I + G + Nx \\ &= 500 + 0.8y + 1250 + 1000 + (250) \\ Y &= 2500 + 0.8y \\ Y - 0.8Y &= 2500 \\ 0.2Y &= 2500 \\ Y &= \frac{2500}{0.2} \\ &= \frac{2500 \times 10}{2} \\ Y &= 12500 \end{aligned}$$

(v) වැය කළ හැකි ජාතික ආදායම (Yd)

මෙය ගණන් බැලීම සඳහා ජාතික ආදායමෙන් බදු බදු (Nd) අඩු කළ යුතු ය. මෙය හඳුනාගත හැක්කේ බදු (T) පමණක් නිසා බදු ගණනය කොට එය අඩු කළ යුතු ය.

(vi) (අ) මුදල් ගුණකය = මුදල් පොහොසත්
පිටතම් මුදල්

මුදල් පොහොසත් = 3600

පිටතම් මුදල් = ව්‍යවහාර මුදල් + මහ බැංකුවේ ඇති
වංචිත බැංකු තැන්පතු
= $(3600 - 3200) + 3200 \times \frac{10}{100}$

= 400 + 320

= 720

∴ මුදල් ගුණකය = $\frac{3600}{720}$

= 5

(ආ) මුදල් ගුණකය ඇසුරින් මෙය ගණනය කළ හැකිය. එ
අනුව මුදල් සැපයුම 100කින් අඩු කිරීම හේතු වනුයේ
මුදල් අඩු කළ යුතුය. එම ප්‍රමාණය පහත පරිදි සොයා
ගත හැක.

$$\frac{\Delta M}{m} = \frac{100}{5} = 20 \quad \Delta M = \text{මුදල් සැපයුමේ වෙනස}$$

$$m = \text{මුදල් ගුණකය}$$

(v) ප්‍රතිඵල දී ඇතිවේ හා ප්‍රතිඵලානුමත වෙනස්වීම් හරහා
කිරීමේදී ප්‍රධාන අනුපාතය කොටස්වලට වෙන්වනුයේ 2014
ජනවාරි 02 සිට මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කළ
නිත්‍යමාසී අනුපාත කොටස්වලට පහත පරිදි ක්‍රියාත්මක
කරනු ලැබේ.

වංචිත බැංකුවලට මහ බැංකුවේ සාමාන්‍ය ව ප්‍රමුණදීමට සිදු
වන ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා සහ සංවිත උපකරණ සපුරා ලීමට
සංවිධානය වී ඇති අන්තර් බැංකු ඒ කණ්ණිය අරමුදල්
වෙළඳ පොළෙහි අතිරේක උපදායක වශයෙන් ක්‍රියාත්මක
ව සහ ස්වයං ම පාලනය කළ යුතු ප්‍රමුණක් ලෙස
නිත්‍ය සැන්පකු පහසුකම් සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම්
මත තීරණය කරනු ලබන ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික
ඇසුරින් පොලී අනුපාතික පොලීපත්වලට අනුරූප ණය
අරමුදල් වෙළඳ පොළෙහි පොලී අනුපාතිකයන්හි
ඇති විය හැකි උච්චාවචන පාලනය කරනු ලබයි.

ඒකාණක අරමුදල් වෙළඳ පොළෙහි ද්‍රවශීලතා
ශීලයක් මගින් පොලී අනුපාත අතර යාම නිත්‍ය ණය
පහසුකම් සැපයීමේ පොලී අනුපාතය මත පාලනය
කරනු ලැබේ.

එසේ ම අධිද්‍රවශීලතා තත්ත්වයක් මත පොලී අනුපාත
පහසු වැටීමේ ප්‍රමුණකට නිත්‍ය සැන්පකු පහසුකම්
පොලී අනුපාතය යටතේ පාලනය කරනු ලැබේ.

7. (i) සමහර වෙළඳාමේ අන්තර්ගතයන්හි සමාන වනුයේ
පොත්පත් කරන්නේ නිෂ්පාදන කිරීමේ අන්තිම සමාන
පිටිවැය හා අන්තිම සමාන ප්‍රතිලාභ අනුපාත වන
නිසිදු තීරණය වී ඇති බවයි. එබැවින් අන්තිම සමාන
පිටිවැය අන්තිම සමාන ප්‍රතිලාභවලට සමාන වන
ලෙස නිෂ්පාදනය සිදු වේ නම් සමාන සතු සමාන
ප්‍රමුණ ලෙස පොලී වෙන් කිරීමෙන් අන්තර්ගතයන්හි
අඩුවීම වේ.

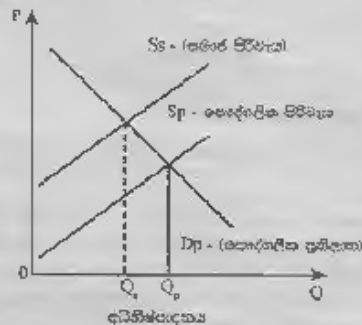
සාමාන්‍ය ලෙස දක්වන්නේ නිෂ්පාදන හෝ පරිභෝජන
ක්‍රියාවක් නිසා වෙනත් සාර්ථකයක් මත ඇති
කරන්නාවූයේ, එම නිෂ්පාදන හෝ පරිභෝජන ක්‍රියාවට
සෘජුව ම සම්බන්ධ පුද්ගලයන් විසින් සැලකිල්ලට
නොගන්නාවූ ප්‍රතිලාභ පිටිවැයයි. එවිට බහාත්මක
හෝ කණ්ණියක් හෝ සමාන ස්වරූපයක් හෝ ලැබීම ද
එහි ප්‍රතිඵලය සමාන පිටිවැය හා පොදුමය පිටිවැය
අනුවත්, පොදුමය පිටිවැය හා සමාන පිටිවැය අනුවත්

වෙනස්ව ඇති කිරීමයි. එබැවින් වෙළඳ පොළෙහි
සාමාන්‍ය වශයෙන් ප්‍රමුණක් ප්‍රමුණක් විය යුතුවෙන්
හෝ වැඩියෙන් නිෂ්පාදනය කරනු ඇත. එය සාමාන්‍ය
වශයෙන් ප්‍රමුණක් ප්‍රමුණක් විය යුතුවෙන් හෝ
වැඩියෙන් පරිභෝජනය කිරීමක් ද වේ.

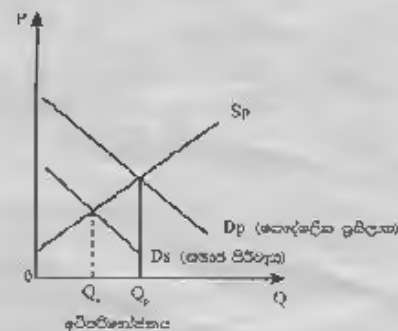
ඉහත කරුණුවලින් නිගමනය වන්නේ සාමාන්‍ය පරිභෝජන
විටය සමාන පොදු වෙන් කිරීමේ අන්තර්ගතයන්හි
තරාතිකා බවයි.

එම නිසාවෙන් පහත ප්‍රස්ථාර සමාන මගින් ද අඩුවත් කළ
හැකි වේ.

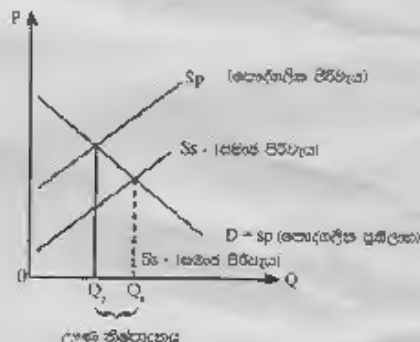
නිෂ්පාදනයේ කණ්ණිය බාහිරතා

පරිභෝජනයේ කණ්ණිය බාහිරතා

නිෂ්පාදනයේ හා පරිභෝජනයේ කණ්ණිය බාහිරතා

2. මැදපෙරදිග පුද්ගලික හා ඉරානයට ඇමරිකානු පරිපාටිත පැනවීම වැනි අනිකුත් හු දේශපාලන තත්වයන් මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වෙළෙඳාමට බාධා ඇති වීම

3. හේ සහ රබර්වල සාහසිකයන් වෙළෙඳ පොළ මිල ගණන් පහත වැටීම ප්‍රධාන අපනයනකරුවන්ගේ ආර්ථිකයන්හි පසුබැසීම හා කාලීන රබර් මිල පහත වැටීම වලට බෙහෙවින් හේතු විය.

4. හෝලිවුඩ් ඩිජිටල් කෙල් මිල සීමයෙන් පහත වැටීම හේතු වූ ප්‍රධාන අපනයනකරුවන්ගේ ආර්ථික බිදවැටීම

5. චීන ආර්ථිකයේ මන්දගාමී වර්ධනය මගින් හෝලිවුඩ් ආර්ථික පසුබැසීම වෙනුවෙන් චීන සිනා ශ්‍රී ලංකාවේ බාහිර අපනයනවලට ඇති ඉල්ලුම අඩු වීම

6. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ගැනුම්කරුවන්ගේ මුදල් ඒකක කොට වැඩි වීමෙන් අපනයන ඉල්ලුම අපහේරිය වීමත් නිර්ම

7. යුරෝපා සංගමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ද්‍රව්‍ය අපනයන අත්හිටුවීමට ක්‍රියා කිරීම

(iii) කලාපීය නිදහස් වෙළෙඳ සම්ප්‍රම

1. දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම (SAFTA) (SOUTH ASIA FREE TRADE AGREEMENT)

2. ආසියා ගණිකර වෙළෙඳ ගිවිසුම (APTA) (ASIA PACIFIC TRADE AGREEMENT)

ද්විපාර්ශ්වීය නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම

1. ඉන්දු ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම (ISFTA)

2. පකිස්තාන - ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම (PSFTA)

(iv) (අ) චීන ආයෝජනයක වසින් වොලර් මිලියන 10ක කොටස් කොළඹ පුරවිකරුවන් ප්‍රවිකරුවන් මිලයට ගැනීම.

මූල්‍ය බිඳුණේ විවිධ ආයෝජන (කළම ආයෝජන) බිඳුණේ බැර, මූල්‍ය බිඳුණේ මුදල් හා තැන්පතු බිඳුණේ හර

(ආ) මැදපෙරදිග සේවය කරන ශ්‍රී ලාංකික ගෘහ පෙරිකාවන් වොලර් 500ක මුදලක් ලංකාවේ සිටින නම් දෙමව්පියන් වෙත එවීම.

ජංගම බිඳුණේ ද්විසිය ආදායම් බිඳුණේ බැර මූල්‍ය බිඳුණේ මුදල් හා තැන්පතු බිඳුණේ හර

(ඈ) ■ ලාංකික බැංකුවක් විදේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳ වෙළෙඳුම් සිසිණයන් අලෙවි කොට වොලර් මිලියන 40ක් ලබාගැනීම

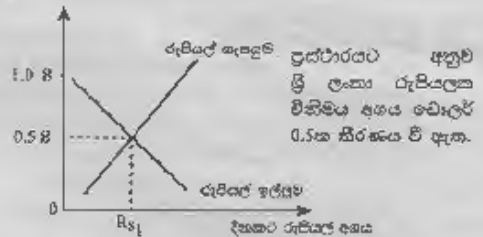
මූල්‍ය බිඳුණේ විවිධ ආයෝජන (කළම ආයෝජන) බිඳුණේ බැර මූල්‍ය බිඳුණේ මුදල් හා තැන්පතු බිඳුණේ හර

(ඊ) ලෝකයේ මිනුනායන් අතරම වන පොතක් පරිවර්තනය කොට ශ්‍රී ලංකාවේ අලෙවි කිරීම හදුනා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රකාශන පනතකින් ඇමරිකානු ප්‍රකාශන පනතකට වොලර් 5000ක් පහත එම ප්‍රකාශන අයිතිය ලබාගැනීම

- ප්‍රාථමික බිඳුණේ හර මූල්‍ය බිඳුණේ මුදල් හා තැන්පතු බිඳුණේ හර

(v) විදේශ විනිමය පදනා පවතින ඉල්ලුමක් පැවසුමක් මත නිදහසේ තීරණය වන හා වෙන විනිමය අනුපාත ක්‍රමයක වොලර්ට සංවේදී ව රුපියලේ ඩාවර් අගය තීරණය වන ආකාරය පහත ප්‍රස්ථාර සටහන මගින් දක්වයි හැක.

රුපියලක වොලර් අගය

රුපියලේ වොලර් අගය තීරණය වන විනිමය වෙළෙඳ පොළෙහි රුපියල් සඳහා ඉල්ලුම තීරණය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මිල දී ගන්නන්ගේ හා ප්‍රාග්ධනය දීමකට එන්නන්ගේ ඉල්ලුම මගිනි. රුපියලක් සඳහා තීරණය වන වොලර් අගය අඩු වේ නම් රුපියල් සඳහා විදේශිකයන්ගේ ඉල්ලුම වැඩි වන අතර, වොලර් අගය වැඩි වේ නම් රුපියල් ගෙයා විදේශිකයන්ගේ ඉල්ලුම අඩු වීම හේතුවෙන් ඉල්ලුම වක්‍රය පහත සිට දකුණට පහසුව බැටුම් වේ.

රුපියල් සඳහා වන පැවසුම් වක්‍රය මගින් පෙන්නුම් කරනුයේ ආනයන හා ප්‍රාග්ධනය පිටතට ගෙන යාම සඳහා වන හැකියාව යි. එහි දී රුපියල් භාවිත කොට වොලර් ලබාගන්නා අතර, රුපියලක් සඳහා ලබාගත හැකි වොලර් ප්‍රමාණය වැඩි වේ නම් ආනයන ගෙයා ඇති ඉල්ලුම් වැඩි වන නිසා රුපියල් සැපයුම් ඉහළ නගින අතර, වොලර් ප්‍රමාණය අඩු වන විට ආනයන මිල සංවේදී ව වැඩි වීමෙන් ආනයන සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඩු වීම වොලර් මිල දී ගැනීම සඳහා වන මුදල් පැවසුම අඩු වේ. එබැවින් රුපියල් සඳහා වන සැපයුම් මිනුම ඉහළට බැටුම් වන පරිදිම වේ.

9. රටක ප්‍රතිසීමිත ආදායමෙන් පෙන්නුම් කරනුයේ මධ්‍යමාංශික ජනගහනයෙන් එක් පුද්ගලයකුට අයත් වේ හැකි මිනුම් කරනු ලබන ආදායම යි. එහෙත් ආදායම් ව්‍යාප්තියේ විමර්ශනවත් මගින් එය යථාර්ථයක් පෙන්වනු ඇත. එබැවින් ප්‍රතිසීමිත ආදායම් මගින් සියලු ජනතාවගේ හේරීම පරිසරය පුළුල් පනායම්. එහෙත් මානව සංවර්ධන දර්ශකය මගින් මානව හැකියාවන්හි පුළුල් පැතිකඩක් නිරූපණය කරන දර්ශකයක් නිසා ආර්ථික සංවර්ධන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිසීමිත ආදායමට වඩා හේරු මිනුමක් වේ. එය පහත සරුණු මගින් සාරාංශ කළ හැකි ය.

1. මූල්‍ය සංකාරයක් වන ප්‍රතිසීමිත ආදායම් සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ ඉහත පටු පැතිකඩක් පෙන්නුම් කරන අතර, මානව සංවර්ධන දර්ශකය මගින් අධ්‍යයනය, පොහොසත් පෝෂණය හා ජීවන තත්වයට අදාළ හැකියාවන් සහ සංරචක පමුණායක් මිනුමට ලක්වීම
2. ආදායම් ව්‍යාප්තියේ විමර්ශනවත් පවතින විට ඉහළ ප්‍රතිසීමිත ආදායමක් සහිත රටක සියලු පුද්ගලයන්ගේ ජීවන තත්වය අඩු ප්‍රතිසීමිත ආදායමක් සහිත රටවල පුද්ගලයන්ගේ ජීවන තත්වයට වඩා ගහනක් හැකි

නිකුත් කිරීමේ කොමිෂන් සභාව විසි. ඒවා කුඩා කිරීමේ කොමිෂන් සභාවක් ප්‍රධාන වී විවිධයන් එහි අන්තර්ගත නොවේ.

- මානව සංවර්ධනයෙන් ප්‍රකාශ කෙරෙන්නන් මිනිසුන්ට ලබාදීමේ කිරීමේ ඇති පරාසය පුළුල් කිරීමේ, එසේම ප්‍රතික්ෂේප අදාළව මගින් එබූ පැතිකඩක් නිෂේධනය නොවේ.

(ii) විධිවිධානවලට අමතරව ඉහළ යාම හෝ මුළු දළ දේශීය හෝ දළ ජාතික නිෂ්පාදනය කාලයක් තිස්සේ අඩුකළ හැකි අවස්ථාව වැදගත්කම නිර්වචනය වේ. එබැවින් එය ප්‍රවර්ධනය කිරීම උදෙසා ආණ්ඩුවට හෝ තැනි ක්‍රියාමාර්ග කෙරෙහි ය.

- සෞඛ්‍ය ආර්ථික ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම
- අන්තර් ජාතික වෙළෙඳ පිටිපිටි ඇති කරගැනීම
- යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම
- සෘජු විදේශ ආයෝජන දිරිමත් කිරීම
- මානව ප්‍රාග්ධන සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජන පුළුල් කිරීම
- අපනයන විවිධාංගීකරණය
- සංවර්ධන හා පර්යේෂණ පිටිපිටි ඉහළ නැංවීම
- ජාත්‍ය පොදුසලක හමුල්කරීම් ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ණය පොළී අනුපාත පහත පෙළවීමත් ආයෝජන අරමුදල් ගන්නිමත් කිරීමට පියවර ගැනීම
- උපයෝගීතා පෙරහළු මිල ගණන් පහත පෙළවීම
- තෂ්ටායුග්‍ර ම වෙළෙඳ පොළක් බිහි කිරීම
- යහපාලනය ගන්නිමත් කිරීම
- දුර්වල ප්‍රතිපත්තිවලින් ඉවත් වීම හා සහනයායර සැලැස්ම
- වෘත්තීය සම්මි සම්මා යහපත් සම්බන්ධතා පොදුකර ගැනීම

(iii) "ප්‍රතිභාවයේ විවිධතාව" ලෙස සාරාංශ කළ හැකි දර්ශකයකි මිලි ලංකාවේ මානසික උපතක පරිණාමය වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ දර්ශකය අඩු වෙමින් පවතින බව යි. දිළිඳු කුලීම් ප්‍රතිශතය පිළිබඳ ම මෙබැවක වැඩිදියුණු වැඩිදියුණු පරිණාමය පෙන්වනු ලබන දත්ත පරිණාමයන් එය පැහැදිලි වේ.

2006/2007	-	15.2%
2009/2010	-	3.9%
2012/2013	-	6.7%

මෙබඳු පහත වැරදීමට සහන සඳහන් කරුණු බිලියා ඇත.

- එදාදාටම අඩුකළ යාමක් නොවේ. කෘෂි අංශය වෙතින් වෙනත් ඵලදායී අංශයකට ආර්ථිකයේ ව්‍යුහමය වෙනස්කම් සිදුවීම මගින් එය පැහැදිලි වේ.
- ඉහළ දිළිඳු බව තුරන් කිරීම සඳහා මුල් වූ ප්‍රතිපත්ති උදා - පොහොර සහනයායරය, සහති ව්‍යුහම වැටුප්, සහති මිල ප්‍රතිපත්ති, මහා නැගුම්, දිව්නැගුම්, ගොවි රක්ෂණය කිරීමේ මාන වැඩි ක්‍රියාමාර්ගය
- ඉහළ ආර්ථික වැද්දීම සම්බන්ධ පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය රාජ්‍ය ආයෝජන ඇතුළු දේශීය වැද්දීම ක්‍රියාමාර්ග කරමින් හෝ සේවා අංශවල මුළු ඉල්ලුම වැඩි කිරීම

4. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල යුද හමුදා නිවා විමක් සමග ආර්ථික ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියා වීම

5. යුනික් අදාළව ඉහළ යාම: 2006 - 2012/13 අතර කාලය තුළ කෘෂි අංශයේ මුළු අදාළව 5.7% කින්, කාර්මික අංශයේ 3.6% කින් හෝ සේවා අංශයේ 3.1% කින් ඉහළ ගොස් ඇති බවට එය පැහැදිලි ය.

6. වැඩ කරන මධ්‍යස්ථ ප්‍රතිපත්තිය ඉහළ යාමෙන් මුළු ඉල්ලුම ඉහළ යාම

7. ක්‍රියාමාර්ගය, මධ්‍යම ප්‍රජාව, අන්තර්ජාතික සහ යාපනය වැනි උතුරු නැගෙනහිර කාලීන සීමාසහිත කේන්ද්‍ර කරගත් සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ග හා කොළඹ, ගාල්ල, මහනුවර වැනි ප්‍රධාන නගර පදනම් කරගත් සිසු කාලීනකරණය

8. විදේශ පළාත් ඉහළ යාම

9. යුනික් අධ්‍යාපන සම්මි ඉහළ නැංවීම සුදානම් කිරීම හා මධ්‍ය පාලනය පෙන්වීම සහ විද්‍යා සම්මි මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීම

10. දේශීය සම්මාර ඉල්ලුම ඉහළ යාම මගින් ආර්ථික වැද්දීමට දායක වීම

(iv) දිගු කාලීන ව, අඩුකළ හැකි වූ සිසු වන වැද්දීම ක්‍රියාමාර්ගයන් කිරීමට ආර්ථික වැද්දීම ක්‍රියාමාර්ගයන් පලය සැලකිය හැක. පෙළපළ අනුව පෙන්වනු ලබන පදනම් වූ වැද්දීම ක්‍රියාමාර්ගය දිගු කාලීන වශයෙන් අඩුකළ හැකි වූ පවත්වාගෙන යාම අතිශයින් අපහසු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ මානසික සලකුණේ පිටත ප්‍රවර්ධන ආර්ථික වැද්දීම සුලභ බවට පත් වූයේ පවසනු ලබන පරිදි ක්‍රියාමාර්ගය ය. 2009 - 2014 කාලයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු නිෂ්පාදනය 4.7% කින් පමණ ඉහළ ගිය අතර, එයට අදිමිම්, ප්‍රවාහනය, සම්ප්‍රදායික හා මූල්‍ය සහ පවසනු ලබන පෙන්වනු ලබන දායකත්වය 50% ක් පමණ විය.

එසේ ම රාජ්‍ය ආයෝජන තුළින් වෙනත් සහ සේවාව පහසුකම් විශාල වශයෙන් විදේශ ණය මත සිදු විය. එය විදේශ ණය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතය ලෙස වර්ධනය ■ ඇති අනුපාතයෙන් පදනමක් පෙන්වයි. 2006 වර්ෂයේ 42.4% ක් වූ විදේශ ණය 2014 දී 57.4% දක්වා වැඩි වී පිළිබිඹු විය එය පැහැදිලි ය.

වෙළෙඳ පොළ පහසුකම් සහ පදනම් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ක්‍රියාමාර්ගය පෙන්වීම පෙන්වනු ලබන පදනමට ද බලපා ඇත. අපනයන නිෂ්පාදන පෙන්වනු ලබන ප්‍රවර්ධනය කරමින් අපනයන අදාළව වැඩි කරගැනීමෙන් වැඩිදියුණු පවසනු ලබන පෙන්වනු ලබන අන්තර්ජාතික ආර්ථික ක්‍රියාමාර්ගය පෙන්වනු ලබන පදනමට පෙන්වීම. එය විදේශ ණය බර වැඩි කිරීමට සම්බන්ධ වන අතර, විදේශ ණය පහ පෙන්වීම පෙන්වීමට සහ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් රැස් කරගැනීමට අපොහොසත් වී ඇත.

එබැවින් අපනයන ඉංජිනේරුකරණය කෙරෙන අනුපාතයේ පවසනු ලබන පදනමක් කරගත් ආර්ථික වැද්දීමෙන් පදනම ඉවහල් වේ. තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ව්‍යුහයේ සැලකිය යුතු කාලයක් සිට පවත්වාගෙන යාම සිදු වී පෙන්වයි. එය දේශීය ප්‍රතිශතය ලෙස 2000 වර්ෂයේ පැවති 13% ක ප්‍රමාණය 2014 වන විට 15% දක්වා අඩු වීමට ද පෙන්වයි වී ඇත.

ප්‍රමාණවත් ප්‍රවර්ධනයක් ඉහළ නැංවීමට ඉවහල් කෙරෙන නිසුණය සංවර්ධනය කෙරෙහි ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කොට පෙන්වීමට ද දිගු කාලීන වැද්දීම ක්‍රියාමාර්ගයක් පෙන්වීමට හැකි වේ.

1977ත් පසු හඳුන්වාදෙනු ලැබූ විවෘත දෘෂ්ටිකෝණය තුළ බාහිරාශිෂ්ට මාර්ගයක් ප්‍රියාවලිය දැඩි පසුබෑමකට ලක්වීමෙන්, ආරක්ෂණවාදී පිළිවෙලකට නැඹුරු වීම අත්‍යවශ්‍ය වූයේය. එවිට, විවිධාකාරයෙන් අධ්‍යයනය කළ බලපෑම් නිසිම ද පෙන්වුම් කළ හැකි ය.

10. (i) විදේශ සායන ආකෘතික ගණනා ලංකාවේ පවත්නා බාධක පහත යටිතල පහසුකම් හැකි ය.

1. පුද්ගලික හා සිවිල් අරමුදල නිසා නවතත් අවිනිශ්චිත පරිසරය
2. අද්විතීය අස්ථාවරතාවය හා කලින් කල බලය ලබාගත් ආණ්ඩු විසින් අනුගමනය කරනු ලබන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවල අවකාශය (ප්‍රතිපත්ති හා නියෝගයන් අවිනිශ්චිතය)
3. අද්විතීය වශයෙන් පුළුල් වෙළෙඳ පොළක් නොපැවතීම
4. ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු දූෂණය
5. නිෂ්පාදන පිවිසීමේ ඉහළ මට්ටමක් පැවතීම
ලදා : උපයෝගීතා පෙන්වීමේ මිල ඉහළ මට්ටමක් පැවතීම
6. අන්තර්ජාතික වෙළෙඳ පරිසරය හා දූෂණය සිදු වීම
7. අධික සංකීර්ණ හා අවිනිශ්චිත පරිසරයක් සිදුවීමෙන් පැවතීම
8. යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම
9. අන්තර්ජාතික ප්‍රතිපත්තිවල දිශානතිය ප්‍රවේශ්‍යතාවය තුළ නොපැවතීම
10. පවත්නා ගැටළු නිසි

(ii) 1. රාජ්‍ය අයහරය සහළු බැවින් පැවතීම. 1978 දී ද අද, නි ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් 24.2%ක් පමණ පැවතීම. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අයහරය 2015 වසරේ 13% දක්වා පවරුවෙන් අඩු වීම.

2. රාජ්‍ය විදාලවල දක්ෂතාව ලැබෙන අනුමැතියක් හා වර්තමාන විදුලිමත් වැඩි කොටසක් සාමාන්‍ය විදුලි මිලට පැවතීම. 2015 වර්ෂයේ ණය පොලී වෙනුවෙන් මුළු වර්තමාන විදුලිමත් 30%ක් හා සුදුසුකම් පැවරුවේ සඳහා 21% පවත්නා සිදු වීම.

3. අධික ණය අඩු කිරීමට උත්සාහ දැවීම හා යටිතල පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය සඳහා අවධානය යොමු කිරීම. පෙන්වීමෙන් අධ්‍යයනය කළ බලපෑම හා පහත ආරක්ෂණය වැඩි කළ බලපෑමට කරනු ලබන විදුලි මිල කිරීමෙන් බාහිර පැවරීමක් පෙන්වීම තුළ රජයේ විදුලි මිල වීම.

4. රාජ්‍ය අයහරයේ අධ්‍යයනයක් හා නිසා රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් නොපැවතීමක් හා පුළුල් වීම.

ලදා : විදුලිබල මණ්ඩලය, බන්ධන පොළ සංස්ථාව, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවාව, කම්බිමැවීමේ වර්ග, මත්කල ගුවන් නොපැවරීම, දුම්රිය පොදුගමනකුළු වැනි.

(iii) නාණ්ඩ අපනයන ඉපයුම් හා ආනයන විදුලි අගය වෙනස් මගින් වෙළෙඳ මණ්ඩලය සඳහා වැඩ. ශ්‍රී ලංකාව සඳහා එය දිගින් දිගට ම අවිනිශ්චිත වෙළෙඳ මණ්ඩලයක් වන අතර මහරිය වසර පුළුල් වෙමින් පවතින්නේ ද වේ. එය පහත සඳහන් සාධක පෙන්වුම් කරයි.

වෙළෙඳ මණ්ඩලය ඇති. ජනපද මාර්ගය මිලියන

2013 - 7609
2014 - 8287
2015 - 8430

මේ සඳහා පෙන්වූ කාරුණික පහත පරිදි සඳහාගෙන හැක.

1. අපනයන ඉපයුම් පහළ වැටීම
විදේශයෙන් මත් සහ රටේ අපනයන ආදායම් අඩු වීම. මෑත කාලය තුළ මත් අපනයන ආදායම 20%කින් පමණ අඩු වීම.
2. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වෙළෙඳ පොළට පවත්නා දෘෂ්ටිකෝණය පසුබෑම. යුරෝපා සංගමය සහ ජපානයේ සාර්ව ආර්ථික අන්තර්ගතය නවතීම.
3. රුපියලේ මුදල් වටිනාකම දැඩි ක්ෂය වීමකට ලක්වීම.
4. යුරෝපා සංගමය විසින් ලබාදී තිබූ G.S.P + නිරෝධායන අවස්ථාව නවතීම.
5. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මණ්ඩලය විවිධාකාරයෙන් නොවීම.
6. අන්තර්ජාතික සාමාන්‍ය සංකීර්ණය වීම. ශ්‍රී ලංකා රුපියල දිගට ම සංකීර්ණ වීමට ලක්වීමත් නිසා ආනයන විදුලි මිල වෙනස් වීමක් ඉහළ යාම.
7. ආනයනික පොදු මිල මත පදනම් වූ කර්මාන්තවල ප්‍රතිපත්ති කාර්මාන්තවල ප්‍රවර්ධනය හා ඉදිකිරීම් සහ පොදු මිල මත පදනම් වූ විදුලි මිල වෙනස් වීම. අන්තර්ජාතික සාමාන්‍ය සංකීර්ණය සඳහා වූ විදුලි මිල වෙනස් වීමත්, පරිසරයේ සාමාන්‍ය සඳහා වූ ඉදිකිරීම් ඉහළ යාමත් විදුලි මිල වීමත්.
8. යුරෝපා සංගමය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ මත්කල අපනයන නතර කිරීම.

(iv) 1. බන්ධන පොළ මිල මිලයෙන් පහත වැටීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයනකරුවන් ලෙස කැලකීම හැකි ආනයන, අපනයන, පොදු ආනයන හා රුපියල වැඩි වීමට ආර්ථික පසුබෑමකට ලක් වීම.

2. මුදලපෙරලීම කළමනාකරණය පෙන්වීම අද්විතීය අස්ථාවරතාවය පෙන්වීමක් කරවීම.
3. මහා ප්‍රිත්‍යාහාර යුගෝවා සංගමයෙන් ඉවත් වීම.
4. විනා ආර්ථිකයේ මත්කලයක් වීම.
5. යුරෝපා සංගමය තුළ සිටින බොහෝ රටවල් නවතීම දෘෂ්ටිකෝණය පසුබෑමකට ලක් වීම.
6. ජපානයේ ආර්ථිකය නිශ්චල තත්ත්වයක් පෙන්වීම.
7. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ පොලී අනුපාතික ඉහළ යාම.
8. ලෝක වෙළෙඳ පොළේ ආරක්ෂණවාදී වෙළෙඳ පිළිවෙත් හා කෙරුම.
9. අන්තර්ජාතික ප්‍රසන්නතා හා සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන වෙළෙඳ පොළට ඉදිරිපත් කිරීම.